

7/12053

G.K. 124

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 2743
Konu :Batman Milletvekili
Saadet BECERİKLİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

24/.../2017
24 Mayıs 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.03.2017 tarihli ve 43452547-120.07-87272 sayılı yazınız.

Batman Milletvekili Saadet BECERİKLİ'nin Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/12053 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (7 Sayfa)

BATMAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN SAADET BECERİKLİ'NİN
TBMM 7/12053 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) yayınlamış olduğu son raporda hava kirliliği değerlendirmesinde Avrupa'daki şehirler baz alındığı zaman ilk 10'da Türkiye'den 8 şehir yer almaktadır. Türkiye'de ise hava kirliliğinde ilk sırada olan ilin Batman olduğu görülmektedir.

Basına yansıyan haberlere göre Batman'ın özellikle Şirinevler, Cumhuriyet, Yavuz Selim, Şafak mahalleri olmak üzere birçok semtinde hissedilen ağır bir koku vardır. Ve bu kokunun hidrokarbon türevli maddelerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Batman'da anız yangınlarının yoğun bir şekilde devam ediyor olması; çarpık kentleşmeden dolayı hava sirkülasyonunun olmaması; sosyal yardımın dağıtmış olduğu kalitesiz ve ucuz kömürlerin kullanımının hava kirliliğinde önemli payları vardır. Batman'ın bir petrol kenti olması dolayısıyla petrol tesisleri ve petrol üretiminden kaynaklı bir kirliliğin olduğu da düşünülmektedir.

Ayrıca ülkemizde her şehirde bulunan hava kirliliği ölçüm istasyonlarının tümünde aynı parametrelerin ölçümü yapılmamaktadır. Birçok istasyonda sadece Partikül Madde 10 ve kükürt dioksit (SO₂) ölçülmektedir. NO_x (azot oksitler), PM 2,5 (PM 2,5), kurşun, kadmiyum, arsenik, ozon, CO (karbon monoksit) gibi kirleticiler ve halk sağlığını tehdit eden, AB mevzuatında ölçülmesi zorunlu olan kirleticiler ölçülmemektedir. Bu istasyonlardan alınan veriler yetersizdir. Yetersiz olması nedeniyle kirliliğin düzeyi eksik tespit edilmektedir.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odasının hazırlamış olduğu 2016 yılı Hava Kirliliği Raporunda belirtildiği üzere; Yönetmelikte yer alan her ildeki çevre ve şehircilik müdürlüklerinin temiz hava planı hazırlama zorunluluğu şartını birçok il 2014 yılında yerine getirmemiş, daha sonraki süreçte ise hazırlanmasına rağmen temiz havaya ulaşmak adına katılımcı, ilgili kesimleri çalışmalara katan faaliyetlerin yapılmadığının görüldüğü belirtilmiştir.

Hava kirliliği bir halk sağlığı sorunudur. Solunum yolu hastalıklarının en büyük tetikleyicisidir. Yapılan bilimsel çalışmalara göre hava kirliliği ortalama yaşam süresini 2 yıl kadar kısaltmakta ve yüksek kirlilik oranlarında solunan her hava sessiz sedasız ölüme götürmektedir. Bu bağlamda;

1-Bu veriler doğrultusunda Batman'daki hava kirliliğinin nedenleri ve çözümü konusunda bakanlığınızca kapsamlı bir çalışma yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa bu çalışmaların kapsam ve içeriği nasıldır?

2-Batman'da bulunan Hava Kalitesi İzleme İstasyonu'nda hava kirliliği hangi parametrelere göre ölçülmektedir? Bu parametreler Avrupa Birliği Standartları ve Dünya Sağlık Örgütü'nün verileri ile uyumlu mudur?

3-Ölçülmekte olan parametreler mevcut kirliliğin insan sağlığına olan etkilerini değerlendirmede yeterli midir?

4-Batman’da yaşanan hava kirliliğinin insan sağlığına yönelik etkileri konusunda herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?

5-Kötü hava kalitesinin halk sağlığı üzerine olumsuz etkilerini gidermek amacıyla alınmış tedbirler var mıdır? Varsa nelerdir?

6-Batman’da bakanlığınıza bağlı il müdürlüğünde hava kirliliğini önlemek adına herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?

7-Batman’daki hava kalitesi değerlendirilmesinde kirletici kaynağın belirlenmesi amacıyla bakanlığınızca yapılan çalışmalar nelerdir? Kirletici kaynaklar bakanlığınızca tespit edilmiş midir?

8-Hava kirliliğinde Batman’da bulunan petrol tesisleri ve petrol üretiminin etki değerlendirilmesi yapılmakta mıdır?

9-Batman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü “Temiz Hava Eylem Planı” hazırlamış mıdır? Eğer hazırlandı ise planın hayata geçmesi için gerekli mekanizmaları devreye koyup eylem gerçekleştirilmiş midir? Hazırlanmadı veya hazırlanıp eyleme geçilmedi ise ilgili müdürlüğe herhangi bir idari yaptırımda bulunulmuştur?

10-Batman da hava kirliliğine çarpık kentleşme, kömür kullanımı, petrol rezervleri ve diğer faktörlerin etki oranları ne kadardır?

CEVAPLAR:

1,6,7-Hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik eylemleri içeren, 2014-2019 zaman dilimini kapsayan Temiz Hava Eylem planı Bakanlığımız taşra teşkilatı koordinasyonunda ildeki ilgili tüm kurum/kuruluşların katkıları ile hazırlanmıştır. Temiz Hava Eylem Planı içerisinde hava kirliliği kaynakları ve bu kaynaklarda kirliliğinin azaltımına yönelik alınması gereken önlemler yer almakta olup, eylem planının uygulanması Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Bakanlığımız, Türkiye genelinde 249 sabit ve 4 mobil istasyonda ölçümü yapılan hava kirleticilerini saatlik ve eş zamanlı olarak www.havaizleme.gov.tr internet sitesinde kamuoyu ile paylaşmaktadır. Ayrıca hava kalitesinin konunun uzmanı olmayan kişilerce de kolaylıkla takip edilebilmesini sağlayabilmek amacıyla hava kalitesi indeksini oluşturmuş olup bahsi geçen internet sitesinde halkın kullanımına sunmaktadır.

İlave olarak hava kalitesi açısından sorun yaşanan iller ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü’nün internet sitesinde, yine halkın kullanımına açık bir şekilde, bültenler aracılığıyla her ay düzenli olarak yayımlanmaktadır.

Hava kalitesi sınır değeri ve uyarı eşiği aşım sayıları söz konusu www.havaizleme.gov.tr_resmi internet sitesindeki verilerden hesaplanabilmekte ve sorunlu iller bültenler aracılığıyla takip edilebilmektedir.

Batman ilinde 1 adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmakta olup bu istasyonda PM10 ve SO2 kirleticileri ölçülmektedir.



Batman İli 15 ilin bağı olduğu Diyarbakır merkezli Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi'ne bağlıdır. Söz konusu 15 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışması devam etmekte olup proje sonunda Batman ilinde ölçümü gerçekleştirilen parametre sayısı ile istasyon sayısı artırılacaktır.

Konu ile ilgili olarak Batman Valiliğinin (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) yaptığı çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Batman ili, Bakanlığımız tarafından yayımlanan 09.09.2013 tarihli ve 2013/37 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi kapsamında “Yüksek Kirlilik Potansiyeli Bulunan İller” arasında yer almakta, il merkezi ve çevresinin tarım arazileriyle çevrelenmiş olması ve coğrafik olarak çukur şeklinde bir yapıya sahip olması sebebiyle hava sirkülasyonunun az olduğu bir şehirdir. Aynı zamanda yılın belli dönemlerinde çöl tozlarının da etkisi altında kalınmakta bu da hava kalitesini olumsuz etkilemektedir.

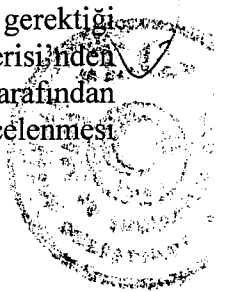
Çarpık kentleşme ve doğalgaza geçiş sürecinin hala tamamlanmamış olmasından dolayı kömür kullanımı hava kalitesini etkilemektedir. Batman İlinde hava kirliliğine neden olan etmenler; kış sezonunda ısınma amaçlı kullanılan yakıtlar, Endüstriyel tesislerin şehir içinde kalması, meteorolojik faktörler, yoğun anız yakma faaliyetleri ve taşıt trafiğinden kaynaklı egzoz emisyonlarıdır. (Şehrin çanak şeklinde olması, enverziyonlu günlerin çok olması durgun gün sayısının 200 gün olması).

İlimiz son yıllarda sanayileşme noktasında da atılım göstermekte olup Tüpraş Batman Rafinerisi ile Türkiye Petrolleri' ne ait 6 adet petrol arama ve sondaj sahası bulunmaktadır. Belirtilen tesislerin Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında değerlendirmeleri yapılarak Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda “Hava Emisyonu” konulu Çevre İzinleri mevcuttur.

İlimizde bulunan TÜPRAŞ Batman Rafinerisi Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 kapsamında 18.06.2015 tarihinde Hava Emisyonu ve Atıksu Deşarjı konularında Çevre İzni almıştır. Ayrıca TÜPRAŞ Batman Rafinerisi'nde kurulu bulunan Sürekli Emisyon Ölçüm Cihazlarıyla F1101 ve H508-509 bacalarına ait emisyonlar anlık olarak Bakanlığımız emisyon.izleme.gov.tr adresinden takip edilmektedir.

Bununla birlikte, 23.05.2016 tarihinde adı geçen işletmede oluşan endüstriyel atıksudan ve kullanılan sıvı yakıttan (fuel-oil) numuneler alınarak analizleri yapılmak üzere Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuvara gönderilmiştir. Analiz sonuçlarının ilgili mevzuat kapsamında incelenmesi neticesinde tesisin atıksuyunda ve yakıtında herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Batman il müdürlüğünce, TÜPRAŞ Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Batman Rafineri Müdürlüğü'nden, 19.07.2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik çerçevesinde tesis içerisinde emisyon oluşturan / oluşturabilecek tüm kaynaklardan (noktasal ve alansal) emisyon ölçümü yaptırılması ve bu kapsamda yapılacak çalışmalar için iş termin planı hazırlaması istenmiş, Bakanlığımızca yetkilendirilmiş herhangi bir ölçüm laboratuvarına ölçümlerin yaptırılarak, sonuçlarının tarafımıza rapor edilmesi ve bu çalışmaların ivedilikle başlatılması gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda 16 - 17 Ağustos 2016 tarihlerinde TÜPRAŞ Batman Rafinerisi'nden “ARTEK Mühendislik Çevre Ölçümleri ve Danışmanlık Hizmetleri Tic. A. Ş. ” tarafından numuneler alınarak koku emisyonu ölçümleri yaptırılmıştır. Ölçüm sonuçlarının incelenmesi



sonucunda yönetmelik sınır değerlerinin aşılmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlığımız Çevre Referans Laboratuvarı bünyesinde bulunan ve özellikle BTEX (Benzen, Toluen, Etil benzen, Ksilen), Merkaptan, Hidrojen sülfür gibi uçucu organik bileşiklerin (VOC-Volatile Organic Compounds) ölçümlerini yapabilen Mobil Hava Ölçüm İstasyonunun koku kaynağını ve emisyon cinsini tespit edinceye kadar İlimizde maksimum süre ile görevlendirilmesi talebinde bulunulmuştur. 22.09.2016 tarihinde Mobil Hava Ölçüm Cihazı İlimizde ölçüm yapmaya başlamış olup 09.12.2016 tarihine kadar kirletici parametrelerin anlık olarak takibi yapılmıştır.

Batman il Müdürlüğümüzce 12.10.2016 tarihli ve 3408 sayılı yazı ile Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 31. Maddesi uyarınca Tüpraş Batman Rafinerisi'nde bulunan yakma ünitelerinde yakıt olarak doğalgaz dışında herhangi bir yakıt kullanılmaması talimatı verilmiştir.

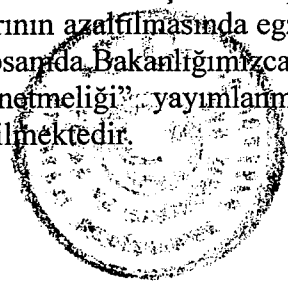
Batman İlinde hava kirliliğine sebep olan nedenlerden biri de özellikle yaz aylarında meydana gelen anız yangınlarıdır. Gerek yazılı gerek görsel olarak anız yangınlarının önüne geçilmesi amacıyla vatandaşların bilinçlendirilmesi çalışmaları yoğun olarak İl Müdürlüğümüzce yapılmaktadır. İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Özel İdaresi' ne ait şehrin yaya ve taşıt trafiğinin yoğun noktalarında bulunan dev ekranlarda kamu spotları yayınlanmıştır.

Batman İli genelinde 2014-2017 dönemi itibariyle 308 kişi ve işletmeye toplam 1.182.568TL idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca arazi denetim ekiplerimiz 7/24 süreli çalışmakta, anız yangını çıkaranlara karşı idari para cezası uygulamaları eksiksiz devam etmektedir. Batman İli genelinde anılan tebliğ kapsamında İl Müdürlüğünce denetimler yapılmakta, bu kapsamda ilgili kurumlarla koordineli bir şekilde personelce 7 gün 24 saat esaslı denetimler gerçekleştirilmektedir. 2014-2017 dönemi boyunca toplam 320 denetimle anız yangını kontrolü yapılmıştır. Valiliğimizce anız yakan çiftçilerin tarımsal destek primlerinin kesilmesi yönünde çalışmaların yapılması için Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına yazı yazılmıştır.

Batman İlinde 2014-2016 kış dönemi içerisinde 348 adet iş yeri ve konutta yakıt denetimi gerçekleştirilmiştir. Kullanılan yakıtların mevzuatımız kapsamında uygunluk ve yeterlilikleri denetlenmekte olup Mahalli Çevre Kurulu kararı ile belirlenen yakma saatlerine uyulması hususunda uyarılar yapılmaktadır. Bu süreçte toplam 39 adet katı yakıt numunesi alınarak Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuvarlarda analizleri yaptırılmıştır.

Batman İlinde doğalgaza geçiş süreci henüz tamamlanmamış durumda olup her geçen yıl doğalgaz kullanımı artış göstermektedir. 2017 yılı itibariyle doğalgaza geçiş oranı konut sayısı baz alındığında %40-45 seviyelerinde seyretmekte kullanımın yaygınlaştırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Hava kirliliğinin başlıca sebeplerinden birisi olan motorlu taşıt kaynaklı egzoz emisyonları özellikle trafiğin yoğun olarak yaşandığı kent merkezlerinde önemli bir çevresel problem oluşturmaktadır. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz emisyonlarının azaltılmasında egzoz gazı emisyon ölçümleri ve denetimleri büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımızca "Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü ile Benzin ve Motorin Kalitesi Yönetmeliği" yayımlanmış olup yönetmelik hükümlerine uygun olarak denetimler sıkça gerçekleştirilmektedir.



2-Batman İlinde Bakanlığımız tarafından kurulu halde 1 adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmakta olup anlık olarak SO₂ (Kükürtdioksit) ve PM10 (Partikül Madde) ölçümleri gerçekleştirilmektedir. Ölçümlere www.havaizleme.gov.tr adresinden tüm vatandaşlarımız ulaşabilmektedir.

3-Batman İli 15 ilin bağlı olduğu Diyarbakır merkezli Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi'ne bağlıdır. Söz konusu 15 ilde hava kalitesi ön değerlendirme çalışması devam etmekte olup proje sonunda Batman ilinde ölçümü gerçekleştirilen parametre sayısı ile istasyon sayısı artırılabilecektir. Dünya Sağlık Örgütü'nün hazırlamış olduğu rapor PM2.5 verisine dayanmaktadır. Batman ilinde PM2.5 parametresi henüz ölçülmediğinden PM2.5 verisi, Batman ilinde ölçülen PM10 verisinin 0,61 katsayısı ile çarpılması sonucu bulunmuştur. PM2.5 verisini elde etmek için katsayı kullanımı uygulaması geçerli olmakla birlikte yüksek belirsizlik içermektedir. İlde PM2.5 parametresinin de ölçülmeye başlaması ile Batman için geçerli olacak PM2.5/PM10 oranı ortaya çıkacaktır. Ayrıca söz konusu rapor, Batman ilinin 2012 yılı hava kalitesi verisine dayanmakta olup 2012 yılından bu yana birçok ilin hava kalitesi verilerinde iyileşme bulunmaktadır. 2016 yılı hava kalitesi izleme verilerine göre Batman ilinde 2016 yılında hava kalitesi 2012 yılına göre %38 iyileşmiştir.

4-Hava kirliliğinin insan sağlığına yönelik etkileri konusunda çalışmalar bulunmakta olup, Batman ili özelinde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

5-Ülkemizde hava kalitesi yönetimine ilişkin usul ve esaslar hava kalitesi mevzuatı ile belirlenmiştir.

Bakanlığımız tarafından, hava kirliliğinin azaltılabilmesi için yakıt kriterleri belirlenmekte, sanayi tesislerinin mevzuata uygun şekilde faaliyet göstermesi sağlanmaktadır. Ayrıca; doğalgaz altyapısının yaygınlaştırılması, enerji verimliliğinin artırılması, bisiklet yollarının yapımı ve raylı sistem taşımacılığı da desteklenmektedir.

Hava kirliliğinin yoğun olmasının beklendiği günlerde, ölçüm sonuçları da dikkate alınarak, hasta, yaşlı ve çocukların dışarı çıkmaması ve ilköğretim okullarında açık havadaki faaliyetlerin azaltılması konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. Bununla birlikte yakma saatlerinin düzenlenmesi, trafik emisyonlarının azaltılmasına yönelik düzenlemelere ilişkin tedbirler Valilikler tarafından alınmaktadır.

8- Batman Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından Mart 2017 tarihi itibarıyla toplam 42 adet tesise Hava konulu Çevre izni verilmiştir. Bu tesislerin 17'sinin faaliyet konuları petrol işleme tesisleri, petrol ve ürünleri dolum tesisleridir. Belirtilen tesislerin Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında değerlendirmeleri yapılarak Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak "Hava Emisyonu" konulu Çevre İzinleri mevcuttur. Ayrıca rutin olarak denetimler gerçekleştirilerek tesislerin mevzuata uygun çalışma şartları kontrol edilmektedir.

9- "Batman Temiz Hava Eylem Planı 2014-2019" Bakanlığımıza intikal etmiş olup, eylemlerin hayata geçirilmesi takip edilmektedir.

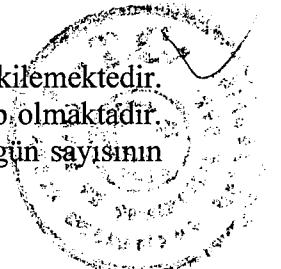
Eylem Planında belirtilen önlem ve uygulamalar diğer kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak devam ettirilmektedir. Bu kapsamda 2014-2017 yılları arasında; Batman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzce,

- İl genelindeki işyeri ve konutlarda kullanılan yakıtların uygunluğu denetlenerek Ateşleyici Belgesi olmadan çalışma yapılması engellenmiş, Mahalli Çevre Kurulunca belirlenen yakma saatlerine riayet edilmesi hususunda uyarılar yapılmıştır.
- Ateşleyici Belgesine sahip kişilere denetimler esnasında uygun yakma teknikleri hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.
- Halk Eğitim Merkezi tarafından kalorifercilere eğitimlerin verilmesi sağlanmış olup 20142017 yılları arasında toplam 16 kurs açılarak 477 kursiyere eğitim verilmiştir.
- Denetlenen binalara ve işyerlerine ait bacalarda filtreler kontrol edilerek filtre bulunmayan bacalara filtre takılması sağlanmıştır.
- Batman ili genelinde kullanılan kömürlerden numuneler alınarak yetkili laboratuvarlarda analizleri yaptırılmış ve uygunlukları kontrol edilmiştir.
- Vatandaşların Alo 181 şikayet hattını daha yaygın kullanmaları ve şikayetlerin değerlendirilerek giderilmesi hususunda denetim ekipleri oluşturulmuştur.
- İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü eşliğinde egzoz emisyon pulu denetimleri yapılmaktadır.
- Emisyon konulu Çevre İzni alan tesislerin denetimleri yapılmaktadır.
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile birlikte özellikle 5 Haziran Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında 38 İlkokul ve 27 ortaokulda toplam 2134 öğrencimize bilinçlendirici eğitimler verilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerimize broşür, şapka, kalem, balon dağıtılmış, okullarımıza da atık pil toplama kutuları, bilinçlendirici afişler ve çevreci uyarı yazıları dağıtılarak kolaylıkla görülebilecek yerlere yerleştirilmiştir.
- Hava kirliliği açısından Batman ilinin hava kalitesine daha fazla etki eden Tüpraş Batman Rafinerisi ve Türkiye Petrolleri' ne ait sahalar da gerek Alo 181 Şikayet hattı üzerinden gelen şikayetler gerekse de rutin inceleme amacıyla mesai saatleri içi ve dışında denetimler yapılmıştır.
- Gelen şikayetlerin değerlendirilmesi ve çözümü amacıyla 7 gün 24 saat esaslı çalışan denetim ekibi oluşturulmuştur.
- Ulaşım konusunda vatandaşlarımızın toplu taşımaya yönelmesi ve toplu taşımada kullanılan ulaşım araçlarının daha az egzoz emisyonuna sahip araçlardan seçilmesi hususunda tavsiyelerde bulunulmuştur.
- Batman Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ait binanın dış duvarı çevre duyarlılığı yaratılması amacıyla çevreci motifler ile süslenmiş, Bakanlığımıza ait resim, logo ve amblemler Alo 181 Şikayet Hattına ait 2 adet logo vatandaşlarımız tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde resmedilmiştir.
- Vatandaşların bilinçlenmesi amacıyla İl Emniyet Müdürlüğüne ait, yaya ve taşıt trafiğinin yoğun olduğu noktada bulunan elektronik dev ekranda özellikle hava kirliliğine dikkat çeken kamu spotları yayınlanmış ve gerekli uyarıların yapılması sağlanmıştır.

10-Batman Temiz Hava Eylem Planı'nda hava kirliliğine neden olan başlıca etmenler; kış sezonunda ısınma amaçlı kullanılan yakıtlar, şehrin çanak şeklindeki topoğrafik yapısı ve enverziyon olaylarının sık yaşanması olarak sıralanmaktadır.

Batman İlinin hava kalitesini önemli ölçüde etkileyen durumların başında çarpık kentleşme gelmektedir. Coğrafik olarak çanak şeklinde bir yapıya sahip olan İlimizde hava sirkülasyonuna engel oluşturan bu durum yetkili mercii olan Batman Belediye Başkanlığınca çözüme ulaştırılması gerekmektedir.

İlimiz meteorolojik olayların da etkisinde kalmakta bu da hava kalitesini olumsuz etkilemektedir. Yılın belli dönemlerinde çöl tozlarına maruz kalınmakta bu da hava kirliliğine sebep olmaktadır. Şehrin çanak şeklinde olması, enverziyonlu günlerin çok olması, yıl içinde durgun gün sayısının



200 gün olması hava kalitesini olumsuz etkilemektedir.

İlin hava kalitesine etki eden önemli hususlardan biri de yakıt olarak kömür kullanımının yaygın olmasıdır.

Doğal gaz geçişte, her geçen yıl abone sayısı artmakta bu da daha çevreci bir yakıt olan doğalgazın kullanım alanını genişleterek hava kirliliğinin azalmasını sağlamaktadır. Bu hususta Batman Belediye Başkanlığı ve doğalgaz dağıtım şirketi ile koordinasyonlu çalışmalar devam etmektedir.

Batman ili gelişen sanayi ile birlikte tarımsal faaliyetin de yoğun olarak yapıldığı bir şehirdir. Tarımsal faaliyetler sonucunda özellikle yaz aylarında ürün hasadından sonra anız yangınları yoğun olarak yaşanmakta ve hava kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Kurum ve kuruluşlarımızın koordineli çalışmaları sonucunda Batman İli genelinde anız yangınları minimize olmuş durumdadır. Özellikle İlimize komşu Diyarbakır İline bağlı ve Batman İline yakın mesafede bulunan Bismil ve Silvan İlçelerinde yakılan anız yangınlarının oluşturduğu dumandan İlimiz olumsuz yönde etkilenmektedir. Diyarbakır İli sınırlarında yakılan anız yangınlarının önlenmesi için çalışmalarımız devam etmektedir.

Hava kirliliğinin başlıca sebeplerinden birisi olan motorlu taşıt kaynaklı egzoz emisyonları özellikle trafiğin yoğun olarak yaşandığı kent merkezlerinde önemli bir çevresel problem oluşturmaktadır. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz emisyonlarının azaltılmasında egzoz gazı emisyon ölçümleri ve denetimleri büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımızca "Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü ile Benzin ve Motorin Kalitesi Yönetmeliği" yayımlanmış olup yönetmelik hükümlerine uygun İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü ile koordineli olarak denetimler sıkça gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca rutin olarak denetimler gerçekleştirilerek tesislerin mevzuata uygun çalışmaları kontrol edilmektedir.

